

χώρας, ἔνεκα τοῦ κλίματος, τῆς τροφῆς, τῶν ἡθῶν, τῆς εὐζωίας καὶ τῆς ἡθικῆς.

Ἀξιοσημειώτόν τινα ἀλήθειαν τεκμαιρόμεθα ἐκ τῶν ἀναγραφέντων αἰθημῶν ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἔνεκα τοῦ τρόπου αὐτῆς τοῦ ζῆν συντέμνει σπουδαίως τὴν διάρκειαν τῆς φυσικῆς, τῆς ἀρχικῆς ὑπάρξεως, καὶ ὅτι καὶ σήμερον ἔτι, καὶ ἐν ταῖς μᾶλλον πεπολιτισμέναις χώραις, προέπει νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν ὡς προειδοποίησιν καὶ ὡς διδασκαλίαν, τὸ λόγιον τοῦ Σενέκα. «Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀποθνήσκει, αὐτὸς ἐαυτὸν θανατοῖ».

... Κ.

H MANNA

Ἡ μάννα, τὸ γνωστότατον τοῦτο καθαρτικὸν καὶ δημωδέστατον, παράγεται ἐν Καλαβρίᾳ, καὶ ἐκ ταύτης διὰ τοῦ ἐμπορίου κομίζεται ἀπανταχοῦ τοῦ κόσμου. Περὶ τῆς καλλιέργειας τοῦ δένδρου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξάγεται, καὶ τῆς συλλογῆς αὐτῆς, ὁ περὶηγηθεὶς τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα Φ. Λενορμάν, γράφει τὸ ἐξῆς ἐν τῷ συγγράμματί του «La Grande-Grèce».

Αἱ πόλεις πᾶσαι, αἱ κείμεναι σήμερον ἐν τῇ Ὑδατολεκάνῃ τῆς ἀρχαίας Συβάριδος καὶ Θουρίων, οἷσι τὸ Βισινάνον, Σάν-Δημήτριον Κορόνε, Κοριλιάνον, Βισκάνον, Τοριλλιάναν Ῥοσιάνον, πλὴν τῶν κειμένων ἐπὶ τῶν δυτικῶν πλευρῶν τῶν ὑπερκειμένων ὄρεων, ἀπολαύουσιν εἰσοδήματός τινος ἐκ τοῦ ἐμπορίου τῆς ἐξαγωγῆς τῆς μάννας.

Ἡ ὕλη αὕτη, ἡ γλυκάζουσα τὴν γεῦσιν καὶ καθαρτικὴ, τὴν ὁποῖαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἐγνώριζον, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ἡ χρῆσις κατέστη κυρίως κοινὴ διὰ τῶν Ἰταλῶν ἱατρῶν τοῦ μέσου αἰῶνος, εἶνε προῖον φαρμακευτικόν, τὸ ὁποῖον ἡ Εὐρώπῃ υπορίζεται ἐκ τῆς Καλαβρίας, οὕτω φόρου αὐτῇ ὑποτελεῖται ἐπὶ τούτῳ· διότι ὅλον τὸ καταναλισκόμενον ποσὸν προέρχεται ἐκ ταύτης καὶ ἐκ τῆς Σικελίας.

Οἱ Καλαβροὶ τὸ προῖον τοῦτο οὐ μόνον συλλέγουσι πρὸς ἐξαγωγὴν καὶ ἐμπορίαν, ἀλλὰ καὶ μεταχειρίζονται ὡς ὕλην θρεπτικὴν, κυρίως ἐν ὥρᾳ τῶν μεγάλων καυμάτων τοῦ θέρους, θεωροῦντες αὐτὴν ὡς ἀναψυκτικὴν καὶ ὑγιεινὴν.

Τὸ δένδρον ἡ *melia* (la frêne)¹, ἡ φύλλα ἔ-

1. Μετεφράσαμεν τὸ γαλλικὸν ὄνομα frêne διὰ τοῦ Μ ε λ ί α, ὀνόματος ὀμηρικοῦ καὶ ἡσιοδείου, ὅπερ σώζεται μέχρι σήμερον προφερόμενον Μ ε λ ι ὸ ς καὶ Μ ε λ ε γ ο ς, καὶ εἶνε τὸ Fraxinus ornus τῶν φιλολόγων, λέγεται δὲ κοινῶς καὶ Φ ρ ἄ ξ ο ς ἐκ τοῦ λατινικοῦ Fraxinus. Οἱ φυτολόγοι τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα τῆς Μ ε λ ί α ς ἀπέδωκαν εἰς φυτὰ τῆς Κίνας, ἐν τούτων εἶνε καὶ ἡ καλλιεργουμένη παρ' ἡμῶν Melia azedarach, ἡ κοινῶς λεγόμενη σήμερον Πασχαλιὰ, ἡ ἄλλαχού Νοσχοκαρπιά. — Μετεφράσαμεν ὡσαύτως τὸ γαλλικὸν hêtre, ὅπερ οἱ φυτολόγοι καλοῦσι: Fagus sylvatica διὰ τοῦ ὀμηρικοῦ καὶ ἡσιοδείου ὀνόματος Ὁ ξ ῦ η, ὅπερ σώζεται παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς λαφ, προφερόμενον Ὁ ξ ῦ α.

χουσα στρογγύλα, ἐξ ἧς ἐκρέει ἡ μάννα, ἀφθονεῖ ἐν τῇ κατωτάτῃ ζώνῃ τῶν δασῶν τῆς Σίλας ὑπὸ τὴν ζώνην τῶν ὀξυῶν (hêtres) καὶ τῶν δρυῶν (chênes). Ἄλλ' οἱ κάτοικοι μὴ ἀρκοῦμενοι εἰς τὰ ἐν ἀρχία καταστάσει αὐτοφυῆ δένδρα τῆς μελίας, ποιοῦσι φυτείας εἰς γαίας ἐπιτηδείας πρὸς ταχέαν αὐξησιν τῶν δένδρων καὶ παραγωγὴν τοῦ ὁποῦ τῆς μάννας. Γαῖαι δὲ πρόσφοροι εἶνε αἱ τῶν ἀνατολικῶν κλιτύων τῶν ὄρεων. Ἡ μελία καθίσταται παραγωγὸς τὸ πρῶτον μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐμφυτεύσεως, εἶτα δ' ἐξακολουθεῖ παράγουσα ἐπὶ τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη, μεθ' ἃ ἡ παραγωγὴ ἀρχεται ἐλαττωμένη.

Ἡ συκομιδὴ καὶ ἡ συλλογὴ τῆς μάννας γίνονται ὡς ἐξῆς. Περικυκλοῦσι τὴν βᾶσιν τῆς μελίας ὑπὸ πυκνοῦ στρώματος ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς φύλλων, ἐφαπλουμένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, εἶτα ποιοῦσιν ἐπὶ τοῦ φλοιοῦ τῶν κλάδων ἐντομὰς, ἐξ ὧν ἐκρέει ὁπὸς ἰξώδης, οὐτινος τὸ πλεῖστον καταπίπτει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ στρώματος τῶν φύλλων, μέρος δὲ ὑπολείπεται ἐπὶ τῶν κλάδων. Αὐτὸς ὁ ὁπὸς πεπηγὼς εἶνε ἡ μάννα, ἥτις ἐνίοτε καὶ φυσικῶς διαπερᾷ τὸν φλοιὸν, καὶ ῥέει ἐκ τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων, ἄνευ προηγουμένης διαχαράξεως. Τὴν χάραξιν ἐπαναλαμβάνουσι ἀνά πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Ἰουνίου μέχρι τέλους Ἰουλίου. Ἡ μάννα ῥέει ἀπὸ τῆς μεσημβρίας μέχρι τῆς ἐσπέρας ὡς ὑγρὸν ἄχρουν καὶ διαφανές, ὅπερ θολοῦται καὶ πυκνοῦται κατόπιν μικρὸν κατὰ μικρὸν. Συλλέγουσι δὲ ταύτην μόνον τὴν πρωΐαν, ὁπότεν τὸ ψῆχος τῆς νυκτὸς ξηράνη αὐτὴν, καὶ δώση στερεὰν ὑπόστασιν. Ἐὰν τὴν νύκτα ἐπέλθῃ ῥιμίχλη ἢ βροχὴ, ἡ συκομιδὴ τῆς ἡμέρας καταστρέφεται. Ὁ ἐπὶ τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων ὑπολειπόμενος ὁπὸς, ὡς καθαρώτερος ἀποτελεῖ τὴν πρῶτην ποιότητα, τῆς μάννας, ἢν ὀνομάζουσιν ἐν τῷ ἐμπορίῳ *mannar* εἰς *dâcrna*, ἢ ἐκ τῶν φύλλων δὲ συλλεγομένη, τῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, καλεῖται *mannar eis bôlous*· αὕτη εἶνε μᾶλλον ἀκάθαρος καὶ ἤττον ἐπιζήτητος. Ὄταν δὲ ἡ μάννα δὲν εἶνε καλῶς πεπηγυῖα, ὅταν διετήρησεν ὑφὴν γλοιώδη, ἢ ἀνεμίγη μετ' ἄλλων ὕλων, ὀνομάζεται *mannar parçia* καὶ ἀποτελεῖ τὴν χειρίστην ποιότητα, σχεδὸν ἄνευ ἀξίας.

Γνώμαι

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ἡ γυνὴ τείνει ὀρμεμφύτως εἰς πᾶν τὸ ὥρατον, χάριεν, ἐπιμεμελημένον. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ἀγαπᾷ νὰ καλλωπίζεται, ἡ κλίσις δ' αὐτῆς αὕτη αὐξάνει σὺν τῷ χρόνῳ. Συμμορφοῦται ταχέως καὶ εὐκόλως πρὸς τὰ κοινωνικὰ ἔθιμα, ἀποκτᾷ ἐνωρὶς τὸν ἐράσμιον καὶ κομψόν

ἐκείνον τύπον, τοὺς γλυκεῖς καὶ προσηνεῖς τρόπους, οἵτινες καταθέλγουσι καὶ τὸν μᾶλλον ἀδιάφορον· εἰς τέλος τὸ κόσμημα τῆς κοινωνίας ἐν ἡλικίᾳ, καθ' ἣν ὁ νέος εἰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀγροτικός καὶ ἔχει τὸ θεθορυθημένον ἐκείνο ἦθος, τὴ μὴδὸλος διαφέρων τῆς σκαιότητος.

Ἡ χάρις καὶ τὸ πνεῦμα ζωογονοῦσι τὸ κάλλος· ἡ γυνὴ ἢ οὔσα ὠραία μόνον, ὁμοιάζει πρὸς τὰ ψευδῆ ἐκείνα κοσμήματα τὰ ἐντέχνως κατασκευασμένα, ἅτινα ἐπισύρουσι μὲν τὰ βλέμματα διὰ τῆς λάμψεως αὐτῶν, ἀλλ' ὦν ἀμέσως ἀνακαλύπτεται ἡ μικρὰ ἀξία.

Τὸ πνεῦμα τῶν γυναικῶν ὁλοιάζει πρὸς τὸ σῶμα αὐτῶν· εἶνε πολὺ λεπτότερον ἢ τὸ τῶν ἀνδρῶν.

Ἡ γυνὴ εἶνε ὁ ἥλιος τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος. Ἄμα χάσῃ τὴν δύναμιν τῆς ἔλξεως αὐτῆς, οὐδὲν δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὰ βάρη σώματα, τοῦτέστι τοὺς ἀνθρώπους νὰ διασκορπισθῶσιν εἰς τὸ κενόν.

Ἡ ἐρασμία γυνὴ οὐδέποτε γηράσκει.

Ἡ αἰδῶς εἰς τὴν γυναῖκα ἐφελκῆζει τὸν θαυμασμόν, τὸ σέβας, τὴν συμπάθειαν τῶν ἄλλων· ὅ,τι ἡ μετριοφροσύνη εἰς τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τοῦτο ἡ αἰδῶς εἰς τὸ κάλλος.

Ἡ αἰδῶς ἐδόθη ὑπὸ τῆς φύσεως εἰς τὴν γυναῖκα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀδυναμίας αὐτῆς.

Ἡ γυνὴ ἀσκεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, οἶαν ἡ καρδία ἐπὶ τοῦ πνεύματος.

Ἡ καρδία τῆς γυναικὸς εἴμπορεῖ νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἔρωτος· τῆς φιλαρεσκείας οὐδέποτε.

Ἡ ἐπίδρασις τῆς γυναικὸς εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ οἴκου εἶνε πολὺ μεγαλειότερα ἢ ἡ τοῦ ἀνδρὸς. Ἡ οἰκιακὴ εὐτυχία ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν πολλῶν μικρῶν φροντίδων, αἵτινες ὑπάγονται ἀμέσως ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς. Ἐκ τῆς οἰκονομίας ἢ τῆς σπατάλης αὐτῆς ἐξαρτᾶται ἡ στερέωσις ἢ ἡ καταστροφὴ τοῦ ἐντίμου καὶ ἀξιοχρέου τοῦ συζύγου αὐτῆς. Ἄλλ' ἐάν, πλὴν τούτου, ἀγνοεῖ νὰ παρασκευάσῃ τὴν ἄνεσιν ἐν τῷ οἴκῳ, ἀφεύκτως θέλει ἀπολέσει καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ συζύγου τῆς, θάττων ἢ βράδιον. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τῇ ζωῇ τῆς γυναικὸς ἀπαραίτητος εἶνε ἡ συμπάθεια, ἢ ἐν τῷ μέλλοντι ὑπαρξίς αὐ-

τῆς ἀνεῦ τῆς ἀγάπης τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀχαρὶς δι' αὐτήν.

Διὰ τινὰς γυναῖκας ἡ κολακεία εἶνε ἀναγκαῖα ὅσον καὶ τὸ ψιμύθιον. Ἡ μόνη δυσκολία εἶνε νὰ τὴν ἐφαρμόσῃ κανεὶς ἐπιδεξίως.

Οἱ ἄνδρες θέλουσι τὴν γυναῖκα αὐτῶν χωρὶς ἐλαττώματα. Ἄλλὰ τί θὰ ἔλεγον ἐάν, ἀφοῦ εὐρωσι τοιαύτην σύζυγον, ἀπῆται καὶ αὐτὴ τὸ ἴδιον παρ' αὐτῶν.

Παρομοιώσεις :

- Γυνὴ ἐνάρετος — ἀκακία.
- Γυνὴ σώφρων — Ἀθηνᾶ.
- Γυνὴ φιλάρεσκος — χαμαιλέον.
- Γυνὴ ἀγαπῶσα τὸν συρμόν — πυροτέχνημα.
- Γυνὴ ἰδιότροπος — καιρὸς ἀκατάστατος.
- Γυνὴ ἀθῶα — ἀδάμας ἀκατέργαστος.
- Γυνὴ κακότροπος — ὑπόδημα στενόν.
- Γυνὴ πλουσία — ἀγρὸς λιπαρός.
- Γυνὴ πτωχὴ — ἀγρὸς πετρώδης.
- Γυνὴ πραεὶα — ἄρνιον.
- Γυνὴ κακεντρεχῆς — τσουνκρίδα.
- Γυνὴ ἄστατος — χρυσαλλίς.
- Γυνὴ κομψὴ — πτηνὸν παραδείσιον.
- Γυνὴ ὑποκρίτρια — καρπὸς ἐνέχων σκώληκας.
- Γυνὴ περιεργος — γαλῆ.
- Γυνὴ ἀδιάκριτος — κωδωνίσκος.
- Γυνὴ ἄσωτος — κάλαθος τρυπημένη.
- Γυνὴ οἰκονόμος — μύρμηξ.
- Γυνὴ δυσάρεστος — καιρὸς βροχερός.
- Γυνὴ μετριοφρων — ἴον.
- Γυνὴ ἀλλαζὼν — ῥοδοδάφνη.
- Γυνὴ ματαιόφρων — Ἰνδιάνος φουσκωμένος

Αἱ γυναῖκες καὶ οἱ βασιλεῖς κατὰ τοῦτο ὁμοιάζουσιν, ὅτι ἀμφότεροι θαφιλεύουσι τὴν εὐνοίαν των οὐχὶ εἰς τοὺς μᾶλλον ἀξίους αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τοὺς μᾶλλον ἐπιζητοῦντας αὐτήν· ἐτεῦθεν αἱ συχναὶ ἀπάται, εἰς ἃς ἐμπίπτουσιν ἀμφότεροι.

Σ. Ι.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἐπαρχιώτης διηγεῖτο ἐν συναναστροφῇ ὅτι ἐν ζωῆς ποτε φιλονεικία εἶχε λάβει βράπισμα.

— Καὶ θὰ εἶχε βέβαια πολὺ κακὰς συνεπειὰς ἢ θρασύτης αὐτῆ, ὑπολαμβάνει στρατιωτικὸς τις ἐκ τῶν ἀκροωμένων.

— Ἀκοῦς εἶχε ; ... μοῦ ἤρήστηκε τὸ μάγουλο κ' ἔμεινα μιά ἑβδομάδα ἐς τὸ σπίτι μαντηλοδεμένος.